

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.21.039/2017/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Grád András ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve(címe)** szám alatti lakos I. rendű, **II.rendű felperes neve(címe)** szám alatti lakos II. rendű, **III.rendű felperes neve(címe)** szám alatti lakos III. rendű, **IV.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos IV. rendű, **V.rendű felperes neve(címe)** szám alatti lakos V. rendű és **VI.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos VI. rendű felpereseknek – a **jogtanácsos neve (címe)** által képviselt **alperes neve(címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2017. október 17. napján kelt 10.P.20.098/2017/18. sorszámú ítélete ellen a felperesek részéről 20. és 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és az elsőfokú bíróság által meghatározott 100.000,- (Egyszázezer) forint perköltség megfizetésére az I-VI. rendű felpereseket egyetemlegesen kötelezi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I-VI. rendű felpereseket, 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 50.000,- (Ötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 960.000,- (Kilencszázhatvanezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az I-II. rendű felperesek a III-VI. rendű felperesek szülei.

A területi családsegítő szolgálatához bejelentés érkezett a III. rendű felperes által a IV. rendű felperes, mint 12. életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett szexuális erőszak miatt.

Ez alapján – meghallgatást követően – a Térségi Szociális Gondozási Központ feljelentést tett a **(város 1 neve)**-i Rendőrkapitányság **(város 2 neve)**-i Rendőrörsén, amely 2015. április 27-én 04060/247/2015.bü. számon ismeretlen tettes ellen nyomozást rendelt el a Btk. 197. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, 12. életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett szexuális erőszak büntetnének gyanúja miatt. A bejelentésben foglaltak alapján a nyomozóhatóság határozott a III. és IV. rendű felpereseknek családjukból történő „kiemeléséről” és ideiglenes hatályú elhelyezéséről, tartózkodási helyük kijelöléséről, valamint házkutatás elrendeléséről, majd ezeknek megfelelően jártak el. A kiskorú gyermekek ideiglenes elhelyezését elrendelő határozatokkal szemben az I. és II. rendű felperesek az alperes kirendeltségéhez fellebbezést terjesztettek elő, melyet 2015. április 29-én visszavontak, mivel **(város 2 neve)**-i Járási

Hivatal Gyámügyi Osztálya ugyanezen a napon meghozott BE-... számú határozataival a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezésének megszüntetéséről döntött.

A ... Megyei Kormányhivatalhoz az I. és II. rendű felperesek meghatalmazottja – felügyeleti eljárás keretében – vizsgálatot kért. A gyámhivatal a kérelmet a 6-7/15. számú határozatok elleni fellebbezésnek tekintette és akként bírálta el, egyúttal megküldte a **(város 1 neve)**-i Rendőrkapitánysághoz.

A rendőrkapitányság vezetője az I-II. rendű felperesek rendőri intézkedés elleni panaszát elutasította, amit – fellebbezésükre – az **alperes neve** vezetője 2015. július 28-án helybenhagyott.

A másodfokú határozattal szemben az I. és II. rendű felperesek keresetet terjesztettek elő.

A **(város 3 neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.Kpk.... számú végzésében megállapította, az ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló határozatokat a felügyeleti szerv nem bírálta el, egyúttal rendelkezett, hogy az elsőfokon eljáró szerv azt továbbítsa a felügyeleti intézkedés megtételére jogosult szerv felé.

Az **alperes neve** 2016. június 29-én .../2016. számon hozott végzésével a **(város 1 neve)**-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán a III. és IV. rendű felperesek ideiglenes hatályú elhelyezéséről hozott határozatait a Ket. 115. § (1) bekezdésében biztosított felügyeleti jogkörében eljárva felülvizsgálta és helybenhagyta.

A **(város 3 neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. március 14-én 7.Kpk.27.362/2016/9. számú végzésével a végzést hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. Ennek eredményeként az alperes 2017. április 25-én kelt .../2016. számú végzésével a III. és IV. rendű felperesek ideiglenes hatályú elhelyezéséről hozott határozatokat a Ket. 115. § (1) bekezdésében biztosított felügyeleti jogkörében eljárva a 105. § (1) bekezdése alapján megsemmisítette.

A **(város 1 neve)**-i Rendőrkapitányság **(város 2 neve)**-i Rendőrőrs Bűnügyi Alosztálya 2015. október 17-én kelt .../2015. bü. szám alatt a **(város 2 neve)**-i Térségi Szociális Gondozási Központ feljelentése alapján a Btk. 197. § (4) bekezdés a) pontjába ütköző és (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő, 12. életévét be nem töltött személy sérelmére erőszakkal élet, vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel elkövetett szexuális erőszak bűntettének gyanúja miatt elrendelt nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés a) pontja értelmében – mivel a cselekmény nem bűncselekmény – megszüntette. Indokolásában kifejtette, a nyomozás során beszerzett adatok és a szakértői vélemények alapján megállapítható, hogy a **(kiskorú személy neve)** elmondására alapított feljelentésben szereplő cselekmény nem történt meg.

A ... Megyei Főügyészség 2015. november 11-én kelt B.436/2015/9. és 10. számú határozataival a nyomozást amiatt, hogy a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, megszüntette.

A pontosított kereseti kérelem szerint az I. és II. rendű felperesek személyenként 2.000.000,- forint, a III. és IV. rendű felperesek személyenként 3.000.000,- forint, az V. és VI. rendű felperesek pedig személyenként 1.000.000,- forint sérelemdíj megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

Állították, sérült az I. és II. rendű felperesek szülői felügyeleti joga, amikor a rendőrség nem kellően ellenőrzött információk alapján alaptalanul emelte ki a III. és IV. rendű felpereseket a családból és szüneteltette gondozási, nevelési jogukat, megtiltotta kapcsolattartásukat, figyelmen kívül hagyva a törvényes képviselési jogot. Sérült továbbá a magán- és családi élethez fűződő joguk, mivel indokolatlan volt az alkalmazott rendőri intézkedés. Ezen túl sérült a tisztességes, határidőben történő ügyintézéshez fűződő joguk is azáltal, hogy az intézkedés előtt a szülőket az alperes nem hallgatta meg, fellebbezésük ellenére sem terjesztette fel másodfokú elbírálásra a határozatát. Hozzá tették, sérült becsülethez és jóhírnévhez fűződő joguk is azáltal, hogy a határozat szerint az állított cselekmény elkövetéséről tudtak. Hivatkoztak egészségi állapotuk ezzel összefüggő romlására.

A III. rendű felperes tekintetében emberi méltósághoz fűződő jog megsértését állították és azt, hogy az intézkedés a megalázó bánásmód tilalmába ütközött. Álláspontjukat azzal indokolták, hogy őt az eljárás során nem hallgatták meg, nem védekezhetett, váratlanul szállították ki otthonából. Véleményük szerint az alperes eljárása indokolatlan volt, az azonnali intézkedés szükségessége nem állt fenn. Ugyancsak nem volt indokolt a gyermek személyes szabadságának korlátozása. Utaltak arra is, hogy az esetet pedagógusai megismerték, ami nyilvánvalóan hátrányos megítélést vont maga után. Állították továbbá, hogy a III. rendű alperes egészségi állapotában is romlás következett be a rendőri intézkedés miatt, elveszett számára a boldog és gondtalan gyermekkor lehetősége.

Hasonló érveket soroltak fel a IV. rendű felperes jogsérelmével kapcsolatban.

Az V. és VI. rendű felperesi igények kapcsán kifejtették, a gyermekek egészséges fejlődésükben hátrányt szenvedtek, mivel jelenlétükben került sor a rendőri intézkedésre, a házkutatásra, testvéreik elszállítására, ami sokkolta őket, félelmet, riadalmat keltett bennük.

A felperesek mindezen túl sérelmezték azt is, hogy a nyomozás megszüntetéséről őket nem tájékoztatták, egyben állították, hogy egyes eljárási cselekmények késedelmesen történtek meg.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadta, a perbeli esetben általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkör keretében járt el, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat is ellátva. A Gyermekjóléti Szolgálat feljelentésében foglaltak alapján pedig kellő alappal feltételezhette, hogy az abban szereplő tényállás megalapozott, hiszen a feljelentő maga is a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja. Az olyan szexuális bűncselekményeknél, ahol a sértett a feltételezett elkövetővel, a bűnsegédekkel közeli családi viszonyban áll, akár vele egy háztartásban él, kiemelkedően fontos a sértett veszélyeztetettségi helyzetének mielőbbi megszüntetése. Az idő múlása, a beavatkozás késedelmé helyrehozhatatlan érzelmi, egészségi károkat eredményezhet. Emellett kiemelte, már a bűncselekmény megalapozott gyanúja is elegendő az intézkedési kötelezettség felderüléséhez: ilyen helyzetben a sértett érdekeinek szem előtt tartásával köteles megtenni – a további károsodásoktól megóvás érdekében – minden intézkedést. Álláspontja az avolt, eljárása során a személyes szabadság korlátozására nem jogellenesen került sor. Széleskörű adatgyűjtést követően, a jogszabályok megtartása mellett intézkedett és a gyermekek törvényes képviselője a szülők törvényes képviselői jogának korlátozása ellenére is biztosítva volt az eseti gyámok kirendelésével.

Hivatkozott arra is, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog és annak részelemei olyan eljárási jogok, amelyek nem minősülnek egyúttal személyiségi jognak is. A büntetőeljárás esetleges hiányosságainak reparációja a büntetőeljárás keretei között, annak szabályai szerint lehetséges.

Érvelése szerint a házkutatást azért rendelte el, mert annak során a szexuális erőszak elkövetésével összefüggésbe hozható tárgyi bizonyítékok kerülhetnek elő. Ugyanakkor hangsúlyozta, szakértői bizonyítást is lefolytatott, a szakvélemény kézhezvétele után pedig haladéktalanul intézkedett a lefoglalt eszközök kiadásáról.

Állította, a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezéséről szóló határozatok a jogszabályi követelményeknek maradéktalanul megfeleltek, azokban nem véleményt nyilvánított, hanem hatósági rendelkezést tett. Sem a határozat rendelkező része, sem indoklása nem tekinthető indokolatlanul bántónak, becsmérlnőnek, nem tartalmaz gyalázkodó kifejezéseket. Indoklásában néhány sorban foglalta össze a rendelkezésre álló tényeket, azt a maga teljességében kell értelmezni. Kiemelte, következetesen szexuális erőszak büntett gyanújáról tett említést, nyomatékosítva, hogy megállapításait a rendelkezésre álló adatok alapján tette meg, nem állítva kétséget kizáróan a III. rendű felperes elkövetői minőségét és azt sem, hogy a gyanú tárgyát képező cselekményekről a szülők tudtak volna.

Véleménye szerint ugyanakkor az eljárás a lefolytatott bizonyítási cselekményekkel együtt sem húzódott el indokolatlanul. Hozzátette, általános tény, a rendőri intézkedés az elszenvedőben negatív

érzéseket kelt, viszont a büntetőeljárás során az irányadó jogszabályoknak megfelelően járt el, felróhatóság a részéről nem állapítható meg, így a felperesek sérelemdíj iránti követelése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolásában a felperesek igényét a Ptk. 6:519. §, valamint 6:548. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási jogkörben okozott károkért való felelősség szabályai szerint bírálta el. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 72. § (1) bekezdésére hivatkozva hangsúlyozta, az I-II. rendű felperesek éltek ugyan fellebbezési jogukkal a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezéséről szóló határozatokkal szemben, de azt utóbb közokiratban visszavonták. Megállapította azt is, hogy az alperes felterjesztési kötelezettségét nem sértette meg, a nehezen értelmezhető felperesi kérelmet főügyészségi utasításra panaszként elbírálta. A beadvány ekkénti elbírálása azért is indokolt volt, mert az alperes a fellebbezésékkénti elbírálásra hatáskörrel nem rendelkezett. Rámutatott, a közigazgatási nemperes eljárás folyamánként ugyanakkor kötelezettsége keletkezett felügyeleti intézkedés iránti kérelemként is elbírálni ugyanazt a beadványt, melynek szintén eleget tett. Mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy a felperesek jogorvoslati jogukat gyakorolták, viszont mulasztás a kérelmek elbírálása kapcsán az alperest nem terheli.

Ezt követően vizsgálta az alperesre irányadó jogszabályi kötelezettség betartását. Hivatkozva a Be. 170. § (1) bekezdésére, valamint 190. § (1) bekezdésére kifejtette, a nyomozóhatóságnak elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy a cselekmény bűncselekmény-e és csak ezt követően értékelheti, hogy más megszüntetési, így pl. büntethetőséget kizáró ok fennáll-e. Kötelezettsége a tényállás teljeskörű felderítése. Miután a feljelentés adatai alapján nemcsak a III. rendű felperes cselekvőségére, hanem az I-II. rendű felperesi szülők mulasztására, ezáltal már bűncselekményre is felmerült gyanú, megindításakor az eljárás megszüntetésének nem volt helye. Kifejtette továbbá, hogy a felperesek hivatkozásával szemben a nyomozás – figyelembe véve a Be. 6. § (2) bekezdését – csak ismeretlen személlyel szemben indulhatott meg. Megalapozott gyanú akkor merül fel, ha a bűncselekmény és a konkrét személy között olyan, a büntetőeljárás szabályai szerint törvényesen rögzített, bizonyítékokkal alátámasztott összefüggés mutatható ki, amely nagyfokban valószínűsíti a személy elkövetői minőségét. Amíg ilyen bizonyíték nem áll rendelkezésre, gyanúsított kihallgatásnak nincs helye, ezért az eljárás megindulásakor az I-III. rendű felperesek kihallgatása fel sem merülhetett. A szülők kapcsán utalt az önvádra kötelezettség tilalmára is. Általánosságban mutatott rá, hogy az ilyen jellegű nemi erkölcs elleni bűncselekmények esetében fontos, hogy a bizonyítékok beszerzése szülői befolyásolás nélkül történhessen.

Ezután állást foglalt a sérelmezett ideiglenes hatályú elhelyezéssel kapcsolatban előterjesztett kereseti érvelésre. Megítélése szerint a Gyvt. 72. § (1) bekezdése, továbbá a gyámhatóságról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 95. § (1) bekezdése alapozta meg az ideiglenes hatályú elhelyezésről döntő határozatok tartalmát. Hangsúlyozta, az elrendelés okai különbözőek és többféle eljáráshoz kapcsolódhatnak. A perbeli esetben kiemelt jelentőséget kellett annak tulajdonítani, hogy az elrendelésre súlyos bűncselekmény gyanúja miatt indult büntetőeljárás keretei között került sor, vizsgálta ezért a közigazgatási és a büntetőeljárás szabályok párhuzamos alkalmazásának teljesítését. Arra a megállapításra jutott, hogy az alperes rendelkezésére álló és általa beszerezhető adatok, bizonyítékok az eljárás akkori menetében lehetséges, szükséges és elégséges mértékben megalapozták a III. és IV. rendű felperesek ideiglenes elhelyezését.

A bejelentésben/feljelentésben foglaltak kapcsán az alperes a szükséges körben és időkeretben tanúmeghallgatásokat foganatosított, döntése során a bizonyítékokat nem mérlegelte kirívóan okszerűtlenül. Figyelemmel volt az intézkedés prevenciós jellegére is, hiszen pontosan a késlekedés az, ami nagyobb károsodást idézhet elő. Hozzátette, az intézkedés egész rendszere olyan, hogy az elrendeléshez nyilván nem követelhető meg a kétséget kizáró vagy ésszerű kéttel nem támadható bizonyítottság szintje.

Összegezve megállapította, az alperes törvényi kötelezettségének tett eleget a büntetőeljárás során az ideiglenes hatályú elhelyezés elrendelésével és az elrendelés alapjául szolgáló mérlegelés szabályainak betartásával.

A Gyvt. 73. § (1) bekezdésére hivatkozással kifejtette, a megszüntetéssel a hatóság nem az elrendelés jogszerűségéről és indokoltságáról foglalt állást, hanem a megszüntetéskor megállapítható aktuális körülmények mérlegelése alapján határozott a beszerzett szakvélemény értékelésével.

A felperesek eljárási kifogásaira hangsúlyozta, nem elég eljárási hibákra, mulasztásokra vagy eljárási alapjogsértésre hivatkozni a sérelemdíj iránti perben, hanem kifejezett személyiségi jogsértést kell bizonyítani. Lényegesnek tartotta ugyanakkor, hogy a személyiségi jog generálklauzulakénti megfogalmazása nem jelenti azt, hogy a magánautonómia határait maga a jogosult lenne hivatott meghatározni. Kifejtette azt is, hogy a bíróság sem egyes eljárási jogok gyakorlásával, sem nyomozástaktikai kérdésekkel kapcsolatban nem gyakorolhat jogorvoslati jogkört. Jelen ügyre vetítetten megállapította, a nyomozás elrendelésére szabályszerűen került sor, ebből következően a további intézkedések, hatósági magatartások is szükségeszerű eljárásjogi lépések voltak, melyek nem valósítottak meg személyiségi jogsértést.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést annak megváltoztatása és a kereset szerinti döntés érdekében. Hangsúlyozták, a Gyvt.-ben meghatározott ideiglenes hatályú elhelyezést, mint gyermekvédelmi eszközt nem lehet egy esetleges nyomozási eljárás sikerének biztosítása érdekében kényszerintézkedési jelleggel elrendelni. Az egész eljárás egy kiskorú gyermek „kóros hazudozásán”, és az általa elmondottak kritikátlan módon valóságként való kezelésén alapult. Állították, az alperes megszegte a Gyvt. 7. § (1) bekezdését, az eljárás kifejezetten veszélyeztette a kiskorúak érdekeit. Véleményük szerint az alperes megsértette a Be. 170. § (3) bekezdését, 174. § (1) és (2) bekezdését, valamint a Btk. 16. §-át is, visszaélészerűen rendelte el a gyermekek ideiglenes elhelyezését és a házkutatás során az ingóságok lefoglalását. A III. és IV. rendű felperesekkel szemben már a nyomozás megindításának sem lett volna helye, a feljelentést az alperesnek el kellett volna utasítania. Hivatkoztak arra is, hogy a nyomozást a Be. 64/A. § értelmében soron kívül kellett volna lefolytatni.

Álláspontjuk az volt, a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályai perbeli esetben nem alkalmazhatók, a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében foglaltak szerint ugyanis a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges a sérelemdíj iránti igény megalapozottságához. Részletesen megismételték jogorvoslati kérelmükben az egyes személyiségi jogsértések megvalósulásának indokait.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperesek keresetükben személyiségi joguk megsértését állították, mellyel összefüggésben hátrányt szenvedtek el.

A személyiségi jogviszony abszolút szerkezetű, vagyis a személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani (Ptk. 2:42. § (1) bekezdés). A személyiségi jogsértést azonban – egyebek mellett – kizárja a jognak az adott személyiségi jogot sértő magatartásra való felhatalmazása. Ennek megfelelően a Ptk. által amellettt felállított vélelmet, hogy mások személyiségi jogainak bármilyen megsértése vagy korlátozása jogellenes magatartás, a sértő fél megdöntheti annak bizonyításával, hogy annak elkövetésére feljogosított volt, például azért, mert azt számára jogszabály engedte meg. Valójában erről rendelkezik a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése. Jelen esetben a kifogásolt rendőri

intézkedések nyilvánvalóan kihatottak a felperesek bizonyos személyiségi jogaira, sértették azokat, illetve korlátozták őket gyakorlásukban, tehát mindenképpen volt olyan személyiségi joguk, amely az alperes eljárásával csorbult, azonban ha a rendőri szervek a közhatalom gyakorlása során a rájuk irányadó jogszabályok betartásával, azok keretei között jártak el, az – a fentiek szerint – a személyiségi jogsértést eleve kizárja. Ha tehát eljárásának jogszerűségét az alperes megfelelően bizonyítja, a személyiségi jogsértések jogkövetkezményei (Ptk. 2:51-52. §) sem alkalmazhatók, így a sérelemdíj fizetése sem.

Az alperesi bizonyítás sikertelensége esetén viszont, vagyis ha megállapítható részéről olyan rá irányadó eljárási szabály megsértése, amely egyben a felperesek személyiségi jogának sérelmét okozta, felmerülhet a sérelemdíj (Ptk. 2:52. § (1) bekezdés) alkalmazása.

A sérelemdíj funkcióját tekintve közvetett kompenzációt, illetve pénzbeli elégtételt jelentő, preventív jellegű magánjogi büntetés. Lényeges ugyanakkor, hogy a Ptk. kifejezetten kimondja, a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni (Ptk. 2:52. § (2) bekezdés), vagyis a sérelemdíj fizetés alóli mentesülés feltételeit a jogsértő személyre irányadó felelősségi rendszer alapján kell meghatározni.

Mindez pedig azt jelenti, hogy ez a jogkövetkezmény a személyiségi jogsértés megvalósulása mellett is csak akkor alkalmazható, ha fennállnak az alperesre nézve a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség Ptk. 6:548. § (1) bekezdésében foglalt feltételei. Figyelembe kell venni továbbá azt is, hogy a közhatalom gyakorlása során az egyedi ügyben hozott döntések, eljárási cselekmények jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedései, az ezeken keresztül megvalósuló mulasztások csak akkor vonhatják maguk után a kért szankciót, ha azok kirívóan súlyosak. Mérlegelési jogkör gyakorlása pedig csak ha az kirívóan okszerűtlen. Ezzel összefüggésben az új Ptk. hatálya alatt is irányadóak a korábbi eseti döntések (BH 2000.555., BDT 2007.1709., BDT 2004.1042., EBH 2001.526.). De ilyen eredményre vezethet az is, ha a bekövetkezett hátrány bagatell.

Valójában tehát az alperes kétlépcsős kimentési rendszerben mentesülhet a felelősség alól: ha kimentése az első lépcsőben eredményre vezet, már a személyiségi jogsértés ténye sem állapítható meg, míg második lépcsős kimentés esetén – bár a jogsértés megvalósult – a sérelemdíj fizetés mint jogkövetkezmény nem jöhet szóba.

Az alperes mint nyomozóhatóság az ügy tényállását adó cselekményei során közhatalmat gyakorolt. Nyomozását, intézkedéseit konkrét jogszabályok határolják be, előírva kötelezettségeit és egyes helyzetekben mérlegelési lehetőségeit, ennek szempontjait. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta, hogy az alperes a rá irányadó jogszabályoknak megfelelően járt-e el, megállapításaival, jogi érveivel az ítélet tábla mindenben egyetért.

Az alperes III. és IV. rendű felperes ideiglenes elhelyezésével kapcsolatos intézkedésének alapja a **(város 2 neve)**-i Térségi Szociális Gondozási Központ Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálatának írásbeli tájékoztatása, valamint az ahhoz csatolt feljegyzés volt, ami a feljelentő és gyermeke meghallgatásáról egyfajta szakmai véleményt, megítélést is tartalmazott. Az alperes bünygyi osztálya ennek ismeretében az ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló határozatot a Gyvt. 72. § (1) bekezdésére alapította. Eszerint ha a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a gyámhatóság, valamint a rendőrség a gyermeket fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozatával ideiglenesen a nevelésére alkalmas személynél helyezi el. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes e rendelkezés alapján hozta meg a rendelkezésére álló adatok értékelésén nyugvó határozatát az azonnali elhelyezés szükségessége miatt. A bejelentésben

szereplő körülményeknek és tényeknek volt a döntéskor meghatározó jelentősége, az alperesnek az abban foglaltak súlyát kellett mérlegelnie. Mindezeket helyesen vizsgálta és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a bűncselekmény tárgyi súlyára tekintettel mindenképpen indokolt a gyermekek ideiglenes elhelyezése iránt intézkedni, hiszen további időigényes nyomozási cselekmények mellett előfordulhat, hogy nagyobb hátrány következik be a gyermekek oldalán, de az a nyomozást is hátráltathatná, eredményére negatív befolyással lehet. A bejelentő által előadottak és a feljegyzésben foglalt körülmények ugyanis a gyermekek súlyos veszélyeztetettségét támasztották alá, ezért az alperes döntése ok- és jogszerű volt (hasonlóan: Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.574/2010/5.), jogszabályt nem sértett. Ennek kapcsán fontos kiemelni – ahogy azt tette az elsőfokú bíróság is –, hogy az intézkedés lényegi célja a prevenció, tehát a cselekmény esetleges ismétlődésének megakadályozása, ilyen helyzetben pedig a késlekedés a leginkább kerülendő. A jogalkotó sem kívánja meg ezért az ideiglenes jellegű intézkedéshez a kétséget kizáró bizonyítottságot, mely csak hosszas bizonyítási eljárás alapján lenne megállapítható, az a végleges döntéshez szükséges. Így az lehetséges, hogy az alperes súlyosabbnak ítélte a gyermekek veszélyeztetettségét a valóságosnál, de a rá irányadó jogszabályok keretei között intézkedett és mérlegelése sem volt kirívóan okszerűtlen.

Lényeges körülmény az is, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárást követően, a szakértői vélemények beszerzése után (2015. április 28.) haladéktalanul, már másnap, 2015. április 29-én a ... Megyei Kormányhivatal (**város 2 neve**)-i Járási Hivatala mint Gyámhivatal mindkét gyermek vonatkozásában megszüntette az ideiglenes hatályú elhelyezést, és visszahelyezte őket a szülők gondozásába.

A felperesek jogorvoslati kérelme kitért arra is, hogy az alperesnek a Be. 170. § (3) bekezdése alapján a feljelentést el kellett volna utasítania. Hivatkozásuk azért nem releváns, mert a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezését a bűncselekmény tárgyi súlya mellett az is indokolta, hogy arról – a bejelentés alapján – feltételezhetően a szülők is tudtak. Ezen túl a nyomozás ismeretlen tettes indult, következésképpen a Be. 174. § (1) és (2) bekezdésében taxatív felsorolt esetek a határozat meghozatalakor még nem voltak eldönthetők. A Be. 174. §-ához fűzött kommentár szerint a döntéshez a hatóságnak kizárólag a feljelentésben foglalt közlések, adatok, továbbá a feljelentéshez esetlegesen csatolt bizonyítékok állnak rendelkezésére. Ha a hatóság a nyomozás elrendeléséről határozott, az nem jelenti azt, hogy utóbb a nyomozás eredményéhez képest nem szüntetheti meg azt olyan okból, amely számára a feljelentésből nem derült ki. A nyomozóhatóság – az ügyész általános hatáskörével szemben – csak kisebb nehézséggel megítélhető egyes okok alapján határozhat a feljelentés elutasításáról. A perbeli esetben azonban a bejelentés nemcsak a kiskorú gyermekekre, hanem az I. és II. rendű felperesek magatartására is kitért, így nem volt olyan egyértelmű ok, ami miatt az alperesnek a feljelentést el kellett volna utasítania. Kiemelt jelentősége van annak is, hogy az alperest a Térségi Szociális Gondozási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat kereste meg, mely hivatal éppen a gyermekek érdekében eljáró hatóság, az általa beszerzett adatokra, az azokkal kapcsolatos véleményére támaszkodni a mérlegelés során nem indokolatlan. Jogszabálysértés az alperes részéről tehát ennek kapcsán sem történt.

Megjegyzi az ítéltábla, a személyiségi jogi per nem szolgálhat speciális jogorvoslati fórumként, vagyis ha a felperesek a feljelentés elutasításának elmulasztását sérelmezték, erre vonatkozóan igényüket a büntetőeljárás keretében érvényesíthették volna.

Az a tény, hogy az alperes ismeretlen tettes ellen kezdte meg a nyomozást, önmagában ugyancsak nem valósít meg jogszabálysértést. Az ítéltábla ekörben minden tekintetben egyetért az elsőfokú bíróság érvelésével mind a jogszabályi felhatalmazás, mind a nyomozási szempontok kapcsán. Az alperes a Családsegítő Szolgálat megkeresése alapján indította meg a nyomozást, a rendelkezésre álló adatok, az abban foglaltak szerint értékelte úgy, hogy a nyomozást ismeretlen személy ellen folytatja. Ezzel

kapcsolatos döntése megalapozott, mert a nyomozás során beszerzett bizonyítékok mérlegelésével lehet állást foglalni arról, hogy a továbbiakban kivel szemben folytatja a büntetőeljárást. Az alperes a gyermekek ideiglenes elhelyezéséről szóló határozat meghozatalakor az összes konkrét tény és adat, bizonyíték hiányában még nem volt abban a helyzetben, hogy döntsön, kivel szemben folytatja a nyomozást, kinek rendeli el gyanúsított kihallgatását, következésképpen jogszabálysértést nem követett el.

Egyebekben megjegyzi az ítéletábra, hogy az alperes a nyomozás során igyekezett a legkisebb kellemetlenséget okozva foganatosítani intézkedéseit és minden cselekménye a körülmények által meghatározott legrövidebb időszakot ölelte fel, jogsértő magatartást ebből a szempontból sem tanúsított.

A kifejtettek alapján megállapítható, hogy az alperes kifogásolt eljárása során mindvégig a jogszabályi keretek közt, azokat nem sértve járt el, így személyiségi jogot sem sérthetett. De még ha megvalósult volna is részéről személyiségi jogsértés, azt megállapítani, hogy ez durva eljárási szabálysértésen vagy kirívóan okszerűtlen mérlegelésen alapult volna, semmiképp sem lehetett, így a felperesek sérelemdíj iránti igénye mindenképpen alaptalan.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelesek az alperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képvisletével összefüggő költségének viselésére, melyet az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, valamint (5) és (6) bekezdései alapján a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapított meg.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, valamint 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2018. május 4.

Dr. Kiss Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra s.k.
táblabíró